

KUKÁTKO

ZPRAVODAJ XVII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO DIVADLA PRO DĚTI

Listopad 1998

č. 3

KONĚ UŽ MALOVAT UMÍ

V letošní porotě „Popelky“ je možné vidět – a hlavně při rozbořech slyšet – její zbrusu novou členku. Není to však neznámá tvář. Vždyť kdo by neznal scénografku a výtvarnici rakovnického DS Tyl ing. Lucii Auerswaldovou!

Lucko, jakým dopatřením ses objevila v současné porotě?

Tak nevím, jestli dopatřením nebo nedopatřením, ale vzpomněl si na mě Milan Strotzer a Alenka Mutinská, zřejmě jim vypadl scénograf, a tak jsem doma na záznamníku našla vzkaz Milana Strotzera, že mám okamžitě volat, takže takovýmto nedopatřením jsem asi v porotě.

Zajímalo by nás, kdy a jak a při jaké příležitosti jsi v sobě objevila výtvarný talent, jak jsi jej pěstovala a nakonec spojila s divadelním uměním?

To je těžká otázka. Malovala jsem ráda jako asi každé dítě. A nakonec jsem šla studovat architekturu, protože můj otec řekl: „Koně stejně malovat neumíš, takže výtvarničení dělat nemůžeš,“ a tak jsem ho poslechla. A pak díky kamarádovi Vítkovi Trešlovi jsem se dostala i k divadlu a začala spolupráce s Jardou Kodešem a Alenkou Mutinskou, velmi zajímavá a pro mě přínosná.

Vzpomínáš si na inscenace rakovnického Tylu, na nichž ses výtvarně podílela – které se ti podle vlastního mínění nejvíce zdařily?

Scénografie je jenom součást představení, ne nejpodstatnější, ale myslím si, že to bylo „Čtvrté přikázání“ v režii Jardy Kodeše, pak „Tři rubíny“. Nyní připravujeme „Kocourka Modročka“ pod vedením Alenky Mutinské, to by se mohlo divákům líbit. A to je na představení to nejdůležitější – spokojenost dětského diváka.

Máš nyní trochu obrácenou úlohu. Zatím jsi byla na přehlídkách hodnocena ty, dnes hodnotíš jiné. Je pro tebe těžké či lehké najednou se ocitnout na druhé straně pomyslné barikády?

Myslím, že je to velmi těžké, navíc pro výtvarníka, protože ten se vyjadřuje trochu jinak než ostatní porotci – režiséři a dramaturgové. Navíc nevím, zda moje kritika není příliš kritická a neměla by být trochu shovívavější. Ono být porotcem, i to se musí člověk učit.

Popelka sice ještě neskončila. (Rozhovor se konal ve čtvrtek ve 13.30 hod. – pozn. red.). Mohla jsi však vypořádat některé nové scénografické prvky, které tě zaujaly a z nichž můžeš eventuálně čerpat pro vlastní práci?

To je těžká, ba přímo zákeřná otázka. Neviděla jsem žádné zcela nové principy, ale je mi jasné, že z práce každého člověka se můžeme poučit pro svoji budoucí činnost. Poučení nacházím na každém kroku, takže i tady.

A na závěr: Jaká je tvá civilní profese?

Jsem architekt, částečně, pak dělám u externího grafika pro jednu tiskárnu.

Lucko, děkuji ti za rozhovor a přeji hodně dalších úspěchů

v práci, v divadle a osobním životě.

Zdeněk Brůžek

INZERÁT

Inteligentní divadelní fenka Aša očekává rodinu. Přeněžená, kulturní, divadelně založená a milá štěňátka budou k odběru během prosince. Bližší informace v redakci Kukátka.

Předběžná podoba přírůstku

NA PRANÝŘI

Divadelní soubor Domu kultury
Žďár nad Sázavou

Vladimír Čort

Pohádka o líných strašidlech

Ano, už je to tady. Věčné, bohužel nesmrtelné téma národní přehlídky divadla pro děti – dramaturgie. Stává se totiž již téměř běžnou přehlídkovou skutečností, že si alespoň jednou naříkáme nad kvalitou použitého textu.

Pohádka Vladimíra Čorta o tom, že pracovat je třeba, je vskutku často inscenována. Jak by taky ne – komedie, jedno prostředí, které nepředpokládá žádné složité scénografické vybavení, čtyři role pro ženskou část souboru (která vždy výrazně trpí nedostatkem hereckých příležitostí), role, které nabízejí možnost si na jevišti zazpívat, zařadit si, zablnout. – Jenže!!! To všechno, co bylo do této chvíle o hře uvedeno, platí pouze v uvozovkách. Neboť Čortova hra nejen že nepatří k tomu nejlepšímu, co bylo pro dětského diváka napsáno, ale bohužel patří spíše k tomu, co vůbec napsáno být nemělo, a už vůbec to nemělo spatřit světlo světa jako oficiálně vydaný text autorské divadelní agentury. O problémech textu by se dalo napsat mnoho. Slova, slo-

va, slova, která se neskládají v logický příběh, figury motivované bůh ví kde a bůh ví čím, a samotné výchovné poselství – ejhle jaký to objev, že prý bez práce nejsou koláče – a všechny figury naráz pochopí a polepší se... a vůbec. Ani psát se nechce.

Ale... samotná inscenace Divadelního souboru DK Žďár nad Sázavou svým způsobem překvapila. Zejména v postavách Ježibaby a Hastrmanky jsme totiž viděli velmi vkusné, velmi kvalitní herecké výkony, které čím lepší jsou, tím víc bohužel odkrývají výše zmíněné vady textu. Jako by si inscenátoři i aktérky uvědomovali nemožnost vytvářet na daném podkladě dramatické situace, volí jakési až estrádní herectví, při němž mohou prezentovat své zaujetí pro hru, mohou více oslovovat diváka ne svou postavou, ale svou vlastní osobností.

Stejně tak je třeba připomenout vkusnou, účelnou a funkční scénografii, umožňující logické a přehledné aranžmá, a také svícení, které pomáhá vytvářet potřebnou atmosféru.

Určitě by se dalo mluvit o některých dílčích otázkách, ale všechny zcela jistě skončí znovu u textu. A onen nikdy nekončící problém je opět tady...

Takže; do příští divadelní práce přeji především úspěchy při výběru předlohy – o úspěchu inscenačním pak v případě souboru ze Žďáru pravděpodobně nebudeme pochybovat.

Kateřina Fixová

P. S. Díky za nesmírně příjemnou besedu se souborem, která mě osobně přesvědčila i o kvalitách lidských.

NA PRANÝŘI

Malá scéna ZUŠ Zlín

Havrane z kamene

Ballada o mladé čarodějnici – Havrane z kamene – se v poslední době objevuje na amatérské scéně dost často. Je to dobře.. Tomáš Pěkný poskytl divadlu pro děti velice cenný dramaturgický materiál. Příběh Mladé ve výrazném ozvláštnění vypovídá o potřebě člověka někam patřit, mít „své“ blízké, o potřebě přátelství, vzájemnosti. Strach z osamělosti je obecným pocitem moderního člověka – nevyhýbá se ani dětem. Možná, že je přepadá častěji než si my dospělí jsme vůbec schopni uvědomit. Volba tohoto titulu je tedy samozřejmě správná, tím spíše, že si přímo říká o to, aby byl interpretován

mladými lidmi. A soubor Malé scény ZUČ ze Zlína jich má díky své dlouholeté tradici a současné bohaté činnosti k dispozici zaplaťpánbůh dostatek.

Viděli jsme představení s vysokou úrovní scénografickou, vedené režijní rukou nepochybně zkušenou (Anežka Navrátilová). Prozrazuje se některými vynikajícími mizanscénami (například přeměna stromů ve vojáky, ukázka scénické poezie čistého zrna). A samozřejmě prací s mladými herci. Inscenace je nesená postavou Mladé. Michaela Střížové se podařilo od začátku „chytit“ diváka, přitáhnout ho na svou stranu, jasně sdělit motivy i cíle jednání, vzbudit účast a soucítění s osudem Mladé čarodějnice.

Základní problém inscenace má kořeny ve způsobu dramaturgie. V pravém slova smyslu dramaturgie není, je to scénický přepis, který věrně krok za krokem sleduje prozaickou předlohu. To znamená, že sklouzává od potřebné koncentrace a lakoničnosti balady ke scénám popisným, málo dramaticky významným, které oslabují vnitřní napětí inscenace. Jsou to zejména scény v lidském světě (např. zdoluhavá scéna svatby v nejcitlivějším místě zlomu v osudu Mladé odvádí od ní pozornost k jakémusi nezajímavému folklórnímu obřadu). V souvislosti s tím se objevují i herecké prostředky, které groteskní stylizací vybočují ze stylu inscenace.

Cílevědomá, poučená a zaujatá práce souboru přesahuje průměr amatérské divadelní produkce věnované dětem.

Alena Urbanová

NA PRANÝŘI

Malá scéna ZUŠ Zlín

Jean – Loup Dabadie, Jérôme Savary

„Mušketýři ze IV.B“ (D'Artagnan)

Režie Anežka Navrátilová

Měli jsme možnost zhlédnout svěží a inspirativní inscenaci, a to přes – či právě proto – mnohé otázky, které vyvolává. Nabízí totiž zamyšlení nad principem montáže dramatických textů a používání hereckých a scénografických prostředků. Prolínající se, a do jisté míry vzájemně se ovlivňující příběh maturantů a romantizující mušketýrské story o cti, spravedlnosti, právu a lásce, má dvě polohy rozdělené přestávkou. Propoje mají různou podobu. Příkladně vstřícný a usurpující učitel – tedy, kdo je s námi a kdo proti nám; jeden za všechny a všichni za jednoho, když jde o zkoušení z dějepisů, což v nastoleném kontextu nelze v žádném případě brát jako podvod; hravost Jiřího Šillera jako studenta a též jako D'Artagnana, včetně schopnosti v obou polovinách inscenace okomentovat – a dobřel – sám sebe a to, co tvoří, totéž se, byť v úspornější míře projevuje i u Jana Holcmana, a dalo by se dál vypočítávat. Nicméně za úvahu stojí výběr sekvencí z mušketýrů v první části

(odpovídající a jdoucí charakteru milieum třídy naproti), a výběr pro část druhou (s milieum třídy kontroverznější, neboť mušketýry poněkud odsouvá). Nuže, pohybovou vybavenost aktérů schopnou sdělení významů (tedy pohyb nejen jako estetický zážitek) je nutno vyzdvihnout, a velmi rychle ji přijmeme jako samozřejmost. Jinak je tomu se schopností stvořit z dramatické postavy a herecké postavy dramatickou osobu, tedy tu divadelní skutečnost v celé její vícedomosti, přes kterou, marná sláva, k nám sdělení přichází. A zase, upozorňuji na to přes všechny klady a rozpory proto, že jest to inspirativní otázka inscenací položená.

Nuže, pokud v první části jsme svědky života třídy a zkoušek na mušketýry, velmi snadno přijmeme odpovídající princip tvorby dramatické osoby a situace v obrysu, v nahození, neboť tématem je radost. Ale i vznešenost, která přes různá shození má přece jen jistý patos, odkazující do budoucnosti, tedy k duchovnímu rozměru interpretů. Druhá část však ve scénografických prvcích nastolí skutečnost, že se už nejedná o zkoušku, ale o představení (proto jistá rozpačitost zážitku, když opět naskočí třída). A od toho okamžiku se projevuje možná nedůslednost, možná nedostatečnost. O výběru situací již řeč byla. K tomu je nutno připočítat proporčnost jednotlivých sekvencí (což se týká i části první), ale hlavně jde o herecký projev, neboť od této chvíle se všechny postavy mušketýrské story hrají na vážno. Inu, ale to se musí přesněji nastolit žánr, styl, stylizace (nemluvě o přesnějším výkladu možnosti dramatického textu). Už nejde hrát pouze obrys postav a situací, neboť to, co v jednom kontextu je hravé a dobře stylizované, nabývá v kontextu druhém podoby klišé, neobratnosti, etc. A už dost, neboť je dobře, že se „Mušketýři“ objevili!

Vladimír Zajíc

Je strašně dobře, když „dramaták“ poznamená lidi na celý život

Svižná představení Základní umělecké školy ze Zlína zaujala převážnou část obecnosti, které se usadilo na sále KC v pátek odpoledne. Obě představení znamenala značné oživení přehlídky a pozorovatelé přestali zívat a začali se tvářit optimističtěji. Po druhém představení jsem požádal o rozhovor režiséru, autorku scénáře a kostýmů paní **Anežku Navrátilovou**.

Jak je těžké dát soubor vašeho typu dohromady?

Jedná se o žáky základní umělecké školy – dramatického oboru. Jsou to tedy děti, které jsem vychovávala od útlého věku, od šesti, od osmi let. Pracuji s nimi mnoho let a všichni postupně dozrávají, až vyrazí do tvaru, který jste viděl dnes.

Kolik má soubor ZUŠ Zlín v současné době členů?

Dnes je situace v ZUŠ Zlín taková, že je tam více vyučujících. Existuje několik skupin, přesný počet vám neřeknu.

Kolikátou reprizu „Mušketýrů“ jste dnes hráli?

(Smích) Poslední. Přesný počet repríz vám neřeknu, protože se jedná o hru z předmi-

nulého školního roku. Premiéra byla 23. března 1997. Repríz bylo víc než dvacet.

Chystáte se souborem nějakou další hrou?

Já už ne. Už jsem skončila. Jsem v důchodovém věku a už jsem to vzdala. Už s žádnou další hrou nepočítám. Je mi to líto, ale ze zdravotních důvodů jsem to musela vzdát.

Je velký problém přitáhnout děti k divadlu?

U nás ve Zlíně ne. Nikdy jsem neměli problémy tohoto typu. Náš dramatický obor slaví v letošním roce třicáté výročí. Náš soubor se vypracoval a do dnešní doby odehrál nepředstavitelné množství představení. My jsme malá scéna, ale Zlín je zaplaven maloscénáky. Jsou to lidi různých profesí – hodně se jich uplatni-

lo v rozhlase, v televizi, dívky jsou učitelky mateřských a základních škol. Profese dramatického oboru je vhodná na spoustu různých zaměstnání. Máme samozřejmě i význačné profesionální herce. Například Jan Štátný z Divadla na Vinohradech je náš žák, výborný herec Dušan Hřebíček z Hradce Králové je také náš žák. Ve zlínském divadle jsou také naši dva žáci, kteří patří mezi špičky souboru. Osudy našich žáků jsou pestré a já si myslím, že je strašně dobře, když chodí do „dramatáku“, kde je to poznamená na celý život.

Jak se vám líbí na Popelce?

Jsmo tady poprvé a jsem šťastná, že jsme se sem dostali. Je tu bezvadná atmosféra – doposud nikdy jsme neměli to štěstí, abychom sem byli pozváni. **Jan Švácha**

DNES

HARMONOGRAM

8.00 HOD. VESTIBUL KC

Příjezd Divadelního souboru Scéna Kralupy nad Vltavou

8.00 HOD. SÁL KC

Příprava představení DS Scéna Kralupy nad Vltavou

8.00 HOD. KINO LUŽNÁ

Příprava představení DS Mladá scéna Ústí nad Labem

10.00 HOD. SÁL KC

Představení divadelního souboru Scéna Kralupy nad Vltavou

POPELKA

11.30 HOD. SÁL KC

Příprava představení LDO – ZUŠ Valašské Meziříčí

12.00 HOD. VESTIBUL KC

Rozborový seminář představení

POPELKA

14.00 HOD. SÁL KC

Představení LDO – ZUŠ Valašské Meziříčí

DLOUHÁ STRÁPATÁ

15.00 HOD. VESTIBUL KC

Rozborový seminář představení

DLOUHÁ STRÁPATÁ

16.30 HOD. KINO LUŽNÁ

Představení DS Mladá scéna Ústí nad Labem

ČAROVNÉ TÓNY

18.30 HOD. SÁL KC

Příprava absolventského představení Marcely Kovaříkové z Českého Těšína

19.45 HOD. VESTIBUL KC

Rozborový seminář představení

ČAROVNÉ TÓNY

21.00 HOD. SÁL KC

Absolventské představení posluchačky kurzu praktické režie Marcely Kovaříkové z Českého Těšína

BAJKY

ZÍTRA

7.00 HOD. SÁL KC

Příjezd Dejvického divadla Praha – příprava na představení

10.00 HOD. SÁL KC

Představení Dejvického divadla Praha

ŠVEC DRATVIČKA

11.30 hod.

ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY

S VYHLÁŠENÍM VÝSLEDKŮ

A OCENĚNÍM NEJLEPŠÍCH VÝKONŮ

Přerovský Zubr

Jak se doneslo do redakce Kukátka, vyhláší Divadelní centrum Haná se sídlem v Přerově národní přehlídku amatérského divadla **PŘEROVSKÝ ZUBR** s podtitulkem **Monology plus**.

Posláním přehlídky by podle organizátorů měla být prezentace uměleckého výstupu dramatické činoherní tvorby v celém komplexu jeho vystavění – dramaturgickém, režijním, scénografickém a hereckém. Jak jsme zjistili, mělo by se jednat o národní nepostupovou přehlídku konající se v lichých letech. Soutěží se ve dvou kategoriích, a to ženském a mužském monologu. Důležité jsou pochopitelně podmínky přehlídky. Přehlídka je určena amatérům a studentům prvního ročníku herectví vysokých škol. Věková hranice je minimálně 18 let. Každý výstup je časově omezen maximální délkou 9 minut s tolerancí jedné minuty.

Další zajímavou informací je fakt, že se soutěží ve vyhlášeném výstupu. Pro rok 1999 je vyhlášeno v jednotlivých kategoriích libovolné téma ze hry Tennessee Williamse „Tramvaj do stanice touha“ (ženský monolog) a „Ubohý vrah“ od Pavla Kohouta pro monolog mužský.

Zájemci se mohou závazně přihlásit do **15. 12. 1998** na adrese **Andělín Vylčil, Divadelní centrum Haná, Svornosti 8, 750 00 Přerov**. Samotná přehlídka se bude konat v sobotu 24. dubna 1999.

-red-